

NÁZEV MATERIÁLU	Stanovisko SP ČR k veřejné konzultaci k aktualizaci Politiky ochrany klimatu v ČR
DATUM ZPRACOVÁNÍ	15. 5. 2023
KONTAKTNÍ OSOBA	Zuzana Sádlová
TELEFON	225 279 204
E-MAIL	zsadlova@spcr.cz

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

Níže naleznete uplatněné připomínky Svazu průmyslu a dopravy ČR k veřejné konzultaci k aktualizaci Politiky ochrany klimatu.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

1. JAKÉ CÍLE BY PODLE VAŠEHO NÁZORU MĚLA AKTUALIZACE POLITIKY OBSAHOVAT, VČETNĚ CÍLŮ SNÍŽENÍ EMISÍ SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ DO ROKU 2030, 2040 A 2050?

POK by měla být v souladu se SEK a NKEP a podle toho stanovit i jednotlivé cíle – tj. určitě detailní cíle do roku 2030 (celkové snížení emisí GHG), s výhledem indikativní trajektorie do roku 2040 a 2050. Musí reflektovat nejnovější trendy a vývoj EU politik (klíma neutralita, FF55, taxonomie).

Kvantitativní cíle:

- 1) cíle/trajektorie snižování emisí v jednotlivých sektorech (EU-ETS, EU-ETS2, non-ETS), ideálně sektorově: energetika, doprava, zemědělství, ...). Důraz klást na cíl mimo ETS, který je pod sankcí.
- 2) dílčí cíle související s jednotlivými politikami pro naplňování cílů hlavních (dekarbonizace elektroenergetiky, teplárenství, plynárenství včetně vodíku, vytápění budov (i před zavedením ETS2), dopravy; případně i technologií CCSU (dle odvětví))
- 3) finanční cíle ve formě minimální (odhadované) částky, která bude poskytnuta na plnění cílů celkově i sektorově v rámci jednotlivých programů

Kvalitativní cíle:

- 1) vytvoření podmínek pro úspěšné naplnění kvantitativních cílů - prioritizace tématu, nastavení strategií, politik a programů, zajištění podmínek k dekarbonizaci: dostatek elektřiny, strategické suroviny, státní podpora, ochrana konkurenceschopnosti průmyslu atd.
- 2) adaptační cíle (mohou mít i kvantitativní povahu)

POK by měla definovat cesty, jak cíle plnit s co nejnižšími náklady. U každého cíle a souvisejících opatření by měl být jasně definován jejich vlastník a mělo by být vymezeno, jak bude probíhat kontrola plnění (a jakým způsobem bude toto zveřejněno).

2. JAKÉ SEKTORY JSOU PODLE VAŠEHO NÁZORU NEJVÝZNAMNĚJŠÍ Z HLEDISKA SNIŽOVÁNÍ EMISÍ SKLENÍKOVÝCH PLYNŮ A AKTUALIZACE POLITIKY BY SE NA NĚ MĚLA NEJVÍCE SOUSTŘEDIT?

Spotřeba energie

Jiné: viz komentář, je nutné brát jednotlivé oblasti hospodářství holisticky

Sektory s největším potenciálem jsou tradičně energetika, průmysl a doprava, jejichž emise jsou nyní v převažující míře regulovány prostřednictvím systému ETS, případně v průběhu dekády budou zahrnuty do nově zaváděného paralelního systému ETS 2. Pro ČR bude tedy klíčové zabezpečit, že i navzdory promítnutí ceny uhlíku do těchto sektorů národního hospodářství bude jejich ekonomická aktivita a konkurenceschopnost zachována, a to jak vůči ostatním členským státům, tak celosvětově. Zde se jako jedno z uskutečnitelných řešení nabízí efektivní (tj. cílená a včasná) podpora implementace bezemisních technologií.

Pokud jde o emise mimo systém ETS, jejich význam v celkové bilanci nepochybně vzroste a připravovaná Politika by tedy měla toto reflektovat a nadefinovat konkrétní politiky, opatření, jejich přínos, způsob financování a realistický časový harmonogram.

3. JAKÝ JE VÁŠ NÁZOR NA ROLI POHLCOVÁNÍ OXIDU UHLIČITÉHO V PLNĚNÍ CÍLŮ POLITIKY, A TO JAK PŘIROZENÉHO UKLÁDÁNÍ UHLÍKU V PŮDĚ A BIOMASE, TAK I PRŮMYSLOVÉHO ZACHYTÁVÁNÍ A UKLÁDÁNÍ NEBO VYUŽITÍ UHLÍKU (CCUS - ZACHYTÁVÁNÍ, VYUŽITÍ A UKLÁDÁNÍ OXIDU UHLIČITÉHO, BECCS - ENERGETICKÉ VYUŽITÍ BIOMASY SE ZACHYTÁVÁNÍM A UKLÁDÁNÍM, DACCS - PŘÍMÉ ZACHYTÁVÁNÍ OXIDU UHLIČITÉHO Z OVZDUŠÍ S JEHO NÁSLEDNÝM ULOŽENÍM)?

Všechny uvedené možnosti by měly být v POK zmíněny, každá má však v českých podmínkách jiný potenciál a jinou časovou dostupnost a efekt.

Vzhledem k poslednímu vývoji ohledně např. kůrovcové kalamity máme pochybnosti, jestli bude vzhledem k novým přísnějším klimatickým cílům ukládání v půdě a biomase (LULUCF) postačující. Jedním z klíčových úkolů připravované Politiky tedy musí být stanovení národního potenciálu pro CCS dané zejména místními geologickými podmínkami, stejně tak jako potenciálu CCUS definovaného domácím průmyslem a rozhodnutí o jeho využití daný cenovou/kapacitní arbitráží s možnostmi, které budou k dispozici v jiných členských státech EU. Dostupnost a cena samozřejmě ovlivní využívání i ostatních technologií uvedených výše, přičemž u biomasové technologie bude ještě záležet na dalším vývoji její regulace požadavku na udržitelnost, a lze si představit i konkrétnější hierarchii s jejím nakládáním, jako je tomu již dnes v případě odpadů.

Technologie CCS, CCUS, BECCS, DACCS jsou sice nyní v Evropě spíše ve stadiu výzkumných a pilotních projektů, dopad těchto „nových“ technologií do plnění cílů ČR by ale měl být v POK uvažován minimálně v horizontu po roce 2030. Bez jasně vymezených nástrojů a politik v POK by mohl být rozvoj dále zbrzděn, pro dekarbonizaci bychom ale měly brát v potaz všechny nákladově-efektivní řešení. Rozvoj těchto

technologií může být podpořen rozvojem vodíkového hospodářství, a proto by měla POK reflektovat i vodíkovou strategii.

4. JAKÁ SPECIFICKÁ TÉMATA, OPATŘENÍ A NÁSTROJE PODLE VÁS V AKTUÁLNĚ PLATNÉ POLITICE OCHRANY KLIMATU V ČR NEJVÍCE CHYBÍ?

Současná POK uvádí pouze emisní cíle (hlavní a indikativní). Poté, co EU přijala ultimativní cíl dosažení uhlíkové neutrality, které zjevně bude kombinací maximální míry nákladově efektivní dekarbonizace a aktivního pohlcování uhlíku, dává smysl přijmout a uvádět národní cíle v oblasti rozvoje obnovitelných zdrojů (OZE) a energetické účinnosti. Přidanou hodnotu tohoto přístupu je nejen soulad s ostatními strategickými dokumenty nebo vyšší transparentnost, ale díky jejich provázanosti s emisními cíli i přesnější zacílení na konkrétních politik, opatření a způsobu jejich financování.

Další témata, které v současné POK chybí: vodíkové hospodářství (tedy i nástroje a opatření pro jeho rozvoj – zde je nutná provázanost s vodíkovou strategií), možnosti a přístup ke snižování emisí GHG v energeticky a emisně náročných průmyslových sektorech (tj. nejen v sektoru energetiky), adresování souvisejících bariér (rozvoj technologií, zajištění dostatku elektřiny, možnosti jednoduché státní podpory, zajištění konkurenceschopnosti). Je nutné více akcentovat problematiku povolovacích procesů, které jsou v současnosti hlavní překážkou rozvoje nových bezemisních zdrojů, které bezesporu budou významným přispěvatelem v celkové dekarbonizaci. Politika by měla řešit i skládkování, které je velkým zdrojem emisí (tj. zvážit zrušení slevy pro obce z poplatku za skládkování využitelného komunálního odpadu).

5. MÁTE NĚJAKÉ SPECIFICKÉ PODNĚTY K PROBLEMATICE FINANCOVÁNÍ OPATŘENÍ NA OCHRANU KLIMATU A PŘECHODU K UDRŽITELNÉ EKONOMICE, VČETNĚ PRIORIT PRO VYUŽITÍ STÁVAJÍCÍCH A PŘÍPADNÝCH NOVÝCH ZDROJŮ PROSTŘEDKŮ NEBO PŘÍSPĚVKU ČR K FINANCOVÁNÍ KLIMATICKÝCH OPATŘENÍ VE TŘETÍCH ZEMÍCH?

Věříme, že vláda ve shodě se svým programovým prohlášením zajistí, aby veškeré výnosy implementace klimatického balíčku Fit for 55 – včetně výnosů z prodeje povolenek, prostředků Modernizačního fondu, Inovačního fondu a Sociálního klimatického fondu – byly efektivně využity na dekarbonizaci české ekonomiky. POK by proto měla jasně stanovit, že ČR využije 100 % prostředků z povolenek v EU ETS na opatření na ochranu klimatu. Pro úspěšnou dekarbonizaci, která je spojena s významně navýšenými náklady firem, je třeba vedle energetické bezpečnosti ČR zajistit také spolehlivou ochranu konkurenceschopnosti průmyslu, v rámci mantinelů legislativy EU a bez zbytečných dodatečných bariér. V této souvislosti podporujeme zavádění nových energetických nosičů v celém energetickém řetězci, resp. od výroby, přepravu/distribuci až po skladování v případě, že je toto nákladově-efektivní.

U případného financování opatření ve třetích zemích je vždy nutné vzít v potaz možnosti dovozu těchto komodit (energetických nosičů) a příspěvku k plnění cílů ČR, ale také příspěvku k zajištění energetické bezpečnosti (soběstačnosti).